

FONDACIJA
TUZLANSKE
ZAJEDNICE

Darujte zajednici, darovali ste sebi !

Politika
ZAŠTITE DJECE
i ranjivih osoba

Decembar 2020.

FONDACIJA TUZLANSKE ZAJEDNICE

Darujte zajednici, darovali ste sebi!

POLITIKA ZAŠTITE DJECE I RANJIVIH OSOBA

Za izdavača:
Jasna Jašarević
Izvršna Direktorica

Priprema tekstova:
Andrijana Čajić
Projekt koordinatorica

Konsultantica
za izradu politike:
Irma Šiljak

Fotografije korištene
u izvještaju preuzete
su iz arhive FTZ

Dizajn i štampa:
Harfo-graf doo Tuzla

Tiraž:
100 primjeraka

Ova brošura štampana
je uz podršku
Porticus Vienna GmbH

Fondacija tuzlanske
zajednice

Pozorišna 13
75000 Tuzla
Bosna i Hercegovina
Tel. + 387 35 362 830
Tel/Fax + 387 35 362 831

**FONDACIJA
TUZLANSKE
ZAJEDNICE**

Darujte zajednici, darovali ste sebi !

S A D R Ž A J

**SIGURNO OKRUŽENJE
ZA DJECU I RANJIVE OSOBE**
**Sigurnost djece i ranjivih osoba
je briga svih**

SVJESNOST O VRSTAMA NASILJA
Fizičko nasilje
Emocionalno ili psihološko nasilje
Zanemarivanje i zapuštanje
Seksualno nasilje i uznemiravanje
Međuvršnjačko nasilje

**PRIJAVA SUMNJE
I SAZNANJA O NASILJU**
Što trebam prijaviti?
Kome trebam prijaviti?
Koji su kontakti za prijavu nasilja?
**Što ako nisam siguran/a je li ono što
sam video/la nasilje nad djetetom?**

POSTUPANJE U HITNOJ SITUACIJI

POLITIKA ZAŠTITE DJECE I RANJIVIH OSOBA

6

7

8

9

Fondacija tuzlanske zajednice osigurava sigurno okruženje za djecu i ranjive osobe koji, na različite načine, mogu učestvovati u njenim aktivnostima i programima.

Ko su djeca?

Djeca su sve osobe mlađe od 18 godina.

Ko su ranjive osobe?

Ranjive osobe su osobe starije od 18 godina, koje zbog invaliditeta, starosti, bolesti, siromaštva ili drugih životnih okolnosti nisu u mogućnosti same se zaštititi od diskriminacije ili zlostavljanja i kojima je potrebna pomoć.

Šta je nasilje?

Nasilje je svako ponašanje kojim se namjerno ili nenamjerno naruši pravo drugoj osobi. Nasilju mogu biti izložene sve osobe ali najčešće žrtve nasilja su žene, djeca i stari i bolesni.

Šta je diskriminacija?

Kada se neka osoba odnosi loše prema drugoj osobi samo zato što živi u drugom mjestu, govori drugačijim jezikom, druge je religije i slično. Niko se ne smije ophoditi loše prema drugoj osobi zato što je dječak ili djevojčica, muškarac ili žena, zato što je bogat ili siromašan i slično.

SIGURNO OKRUŽENJE ZA DJECU I RANJIVE OSOBE

KREIRAMO I ODRŽAVAMO SIGURNO OKRUŽENJE ZA DJECU I RANJIVE OSOBE

Kako bi zaštitili djecu i ranjive osobe od bilo kojeg oblika nasilja, Fondacija tuzlanske zajednice (u daljem tekstu FTZ) je kreirala Politiku zaštite djece i ranjivih osoba u kojoj je istaknuto da svi uposlenici, saradnici i volonteri moraju štititi prava djece i ranjivih osoba i kako ih se može zaštititi.

Na ovaj način, FTZ želi razvijati osjećaj odgovornosti za nultu toleranciju prema nasilju nad djecom i ranjivim osobama, ne samo kod osoblja i volontera, nego i kod svojih partnerskih organizacija od kojih će tražiti da se pridržavaju ove Politike.

U svojoj Politici zaštite djece i ranjivih osoba FTZ ističe da svi trebamo biti SVIJESNI rizika od nasilja, da trebamo znati načine kako da SPRIJEĆIMO nasilje, odnosno kako da PRIJAVIMO nasilje i kako da ODGOVORIMO na nasilje.

Sigurnost djece i ranjivih osoba je briga svih

SVI MORAMO DA ŠTITIMO PRAVA DJECE I RANJIVIH OSOBA

FTZ tuzlanske zajednice osigurava zaštitu prava:

- Sprječavanjem svih oblika nasilja nad djecom i ranjivim osobama
- Sprječavanjem nasilja među djecom
- Adekvatnim postupanjem osoblja FTZ prema žrtvama nasilja
- Adekvatnim postupanjem osoblja FTZ prema kršiteljima prava djece
- Prijavom povrede prava djece nadležnim institucijama
- Čuvanjem ličnih podataka djece, ranjivih osoba, roditelja, skrbnika i udomitelja koji su uključeni u programe FTZ
- Saradjnjom s relevantnim osobama u djetetovom okruženju, kao što su roditelji, učitelji, udomitelji, skrbnici radi postizanja što boljeg uspjeha u razvoju djeteta
- Saradjnjom sa relevantnim institucijama ukoliko se pojavi sumnja na zlostavljanje i zanemarivanje djeteta
- Osiguravanjem adekvatne pomoći žrtvama u skladu s kapacitetima i individualnim potrebama žrtava i/ili upućivanjem nadležnim institucijama.
- Informisanjem i podizanjem svijesti javnosti o pravima, potrebama i kršenjima prava djece i ranjivih grupa.

SVJESNOST O VRSTAMA NASILJA

NASILJE JE NEDOPUSTIVO! IMATE PRAVO REĆI NE NASILJU!

Fizičko nasilje

Kada se nekoj osobi nanose povrede udaranjem, šamaranjem, čupanjem, guranjem, uvrtanjem dijelova tijela ili kada se neko guši ili mu se uskraćuje hrana, govorimo o fizičkom ili tjelesnom nasilju. Važno je znati da niko nema pravo nanositi bol drugome, posebno ne jači slabijem, niti odrasli djetetu. Nije u redu da roditelji ili druge odrasle osobe ne sprječavaju nasilje koje vide da se događa djetetu ili nekoj ranjivoj osobi.

Emocionalno ili psihološko nasilje

Kada se neka osoba zapostavlja, ugrožava, podcjenjuje i vrijeđa i zove pogrdnim imenima, govorimo o emocionalnom nasilju. Važno je znati da niko ne smije negativno uticati na razvoj djeteta ili stvaranje loše slike o samom sebi.

Zanemarivanje i zapuštanje

Odrasli su dužni djeci pružiti sve što im je potrebno za njihov normalan rast i razvoj: hrana, odjeća, uslovi stanovanja, brigu o zdravlju i školovanju, zadovoljavanju potreba za ljubavlju i prihvaćanjem. Djecu trebaju saslušati i dopustiti im da kažu svoje želje i potrebe. Važno je znati da ako to ne čine ili su u tome nemarni onda čine zanemarivanje koje može imati velike štetne posljedice za razvoj djeteta.

Seksualno nasilje i uznemiravanje

Seksualno nasilje predstavlja ponašanje u kojem se dijete prisiljava ili navdi na seksualni čin. Počinitelj je odrasla osoba ili drugo starije ili snažnije dijete. Seksualni odnos između odraslih i djece je nedopustiv! Nedopustivo je i svako dodirivanje, nagovaranje ili pokazivanje slika i filmova za odrasle. Sva ova ponašanja kod djece izazivaju nelagodu, sram i zbumjenost. Važno je znati da seksualno zlostavljanje mogu činiti nepoznate osobe, ali i osobe koje su bliske djeci i kojima vjeruju.

Međuvršnjačko nasilje

Kada djete zlostavlja drugo dijete onda govorimo o međuvršnjačkom nasilju. Djeca ponekad povrjeđuju drugu djecu tako što ih tuku, guraju, ponižavaju, čupaju ili ogovaraju i ignoriraju. Često nisu ni svjesna da to predstavlja nasilje i da svojim radnjama nanose bol drugoj djeci. Odrasli im trebaju reći i pomoći žrtvi, ali i djetetu zlostavljaču kako bi promijenio ponašanje.

Kome se nasilje dešava?

Svako dijete i ranjiva osoba može postati žrtva nasilja i zato je važno da poznaje svoja prava i kako se zaštiti.

Neka djeca i ranjive osobe mogu biti žrtve nasilja zato što su bolesne ili imaju teškoće u razvoju, razlikuju se od drugih svojim izgledom, govorom, ponašanjem ili nečim drugim.

Tragovi zlostavljanja nisu uvijek vidljivi i zato je važno prepoznati nasilje, zaustaviti i sprječiti, te posljedice što prije zalijeći u saradnji sa stručnim licima i nadležnim institucijama.

Kada trebamo reagovati?

Svako ko vidi da neka osoba zlostavlja drugu osobu, neko dijete, svog druga ili drugaricu, osobu koja je slabija, ranjiva, bolesna i slično, treba da prijavi nasilje bliskoj osobi od povjerenja.

Trebamo se obratiti odrasloj osobi od povjerenja za pomoć ukoliko kod nekog djeteta, svog drugara ili drugarice primjetimo neke od sljedećih znakova nasilja: povrede na licu, povrede, masnice i ogrebotine na tijelu, opekatine, povrede uzrokovane nožem ili drugim predmetima, tragove prstiju na vratu, napetost, nemir, osjećaj straha, srama i krivnje, samozanemarivanje, gubitak samopouzdanja, depresivnost, napade panike, poremećaje spavanja, poremećaje prehrane, zlouporaba alkohola i droga, problemi s koncentracijom, rastresenost, agresivnost prema sebi i drugima, potrebu za prečestim pranjem ruku i tijela.

Kako komuniciramo u medijima i na društvenim mrežama?

U komunikaciji s medijima, FTZ će uvijek voditi računa o:

Najboljem interesu djeteta;

Zaštiti identiteta korisnika/korisnica i njihove „priče“ od zloupotrebe i eksploracije u medijske i senzacionalističke svrhe;

Zaštiti djece od potencijalnih rizika i nasilja putem interneta i društvenih mreža.

Fotografiranje, snimanje, intervjuiranje djece uključene u aktivnosti, kao i korištenje istih u bilo koje svrhe obavlja se samo uz Saglasnost roditelja /staratelja, te uz nadzor osoblja Fondacije.

FTZ će poštovati pravo roditelja koji ne žele da se fotografije i video materijali njihove djece objavljaju u medijima, na društvenim mrežama ili da se koriste za potrebe promocije programa.

Pokazivanje, dijeljenje s trećim licima ili objavljivanje sadržaja aktivnosti (fotografija, video uradaka, poruka i slično), obavlja se isključivo kroz zvanične kanale promocije Fondacije, te nije dozvoljeno objavljivanje sadržaja na privatnim profilima i kanalima ukoliko isti nisu objavljeni kroz zvanične kanale Fondacije.

PRIJAVA SUMNJE I SAZNANJA O NASILJU

OHRABRUJEMO SVE DA GOVORE PROTIV SVAKE VRSTE NASILJA

Svaki uposlenik, volonter ili druga osoba koja je na neki način vezana za aktivnosti Fondacije i dolazi u direktni ili indirektni kontakt s djecom ili ranjivim osobama, dužan/dužna je ODMAH, bez odlaganja, usmeno (direktnim kontaktom ili putem telefona) prijaviti sumnju ili saznanje o nasilju.

Najkasnije u roku od 24 sata, treba prijaviti saznanje ili sumnju o zlostavljanju, diskriminaciji i zanemarivanju u PISMENOJ FORMI.

Što trebam prijaviti?

- Bilo koju situaciju u kojoj svako nedozvoljeno ponašanje (nasilje ili seksualno iskoristavanje, vršnjačko nasilje) ili propuštanje djelovanja (zanemarivanje, neprijavljinje nasilja) kojim se nanosi šteta djetetu ili ranjivoj odrasloj osobi, a koje se dešava u okviru rada FTZ.
- Ukoliko dijete pokazuje znakove karakteristične za žrtve nasilja.
- Svako nedozvoljeno ponašanje ili propuštanje djelovanja, a koje nanosi štetu korisnicima FTZ iako sama šteta nije nastala u okviru našeg rada.

Kome trebam prijaviti?

- Ukoliko se slučaj desio u okviru rada FTZ prijava nasilja se podnosi osobama zaduženim za primjenu Politike.
- Ukoliko se nasilje desilo van okvira rada FTZ u tom slučaju sumnja ili saznanje o nasilju prijavljuje se policiji ili Centru za socijalni rad.

Koji su kontakti za prijavu nasilja?

- Osobe zadužene za primjenu Politike:
 - Direktor/ica Fondacije: **035 362 833**
 - Administrativni/a službenik/ca: **035 362 831**
 - Predsjednik Upravnog odbora Fondacije

Što ako nisam siguran/a je li ono što sam video/la nasilje nad djetetom?

Svejedno trebaju kontaktirati osobe za primjenu Politike.

POSTUPANJE U HITNOJ SITUACIJI

NIKAD NIJE KASNO PRIJAVITI NASILJE KOJE SE NEKOME DOGODILO

Svaki uposlenik, volonter ili druga osoba u slučaju da se zatekne na licu mjesta incidenta ili prvi stupe u kontakt s djetetom/osobom koja je neposredno prije toga doživjela nasilje, dužan/dužna je zaustaviti daljnje činjene nasilja, pri tome ne ugrožavajući vlastitu sigurnost ili sigurnost drugih, te pozvati policiju i nadležne osobe.

Ukoliko je dijete/osoba pretrpjelo povrede koje zahtijevaju trenutno medicinsko zbrinjavanje, osoba koja je došla u prvi kontakt s djetetom/osobom ili se zatekla na licu mjesta kada se događaj desio, će odmah pozvati hitnu pomoć.

Ukoliko dijete/osoba nije doživjelo tjelesne povrede koje zahtijevaju trenutnu medicinsku brigu, osoba koja je došla u prvi kontakt s djetetom/osobom ili se zatekla na licu mjesta kada se događaj desio, će odmah obavijestiti osobu zaduženu za primjenu politike, te cijelo vrijeme ostati s djetetom do dolaska zadužene osobe odnosno roditelja/staratelja.

Osoba zadužena za primjenu politike će odmah obavijestiti roditelje/zakonske staratelje djeteta.

Do dolaska roditelja/staratelja osoba ispred FTZ (osoba koja se zatekla na licu mjesta, koordinator aktivnosti ili neko drugi shodno raspoloživim kapacitetima u datom momentu) će biti s djetetom tokom pružanja svih daljih intervencija neophodnih za dobrobit djeteta.

Osoba zadužena za primjenu politike će cijelo vrijeme biti u kontaktu s koordinatorima aktivnosti, te će poduzimati dalje mjere i radnje i uključivati nadležne institucije i organe u zavisnosti od slučaja, u cilju sveobuhvatne podrške i zaštite, te najboljeg interesa djeteta.

Šta ako sam dijete i žrtva nasilja?

Ukoliko ti se desi bilo koji oblik gore opisanog nasilja obrati se nekome u koga imaš povjerenje i traži pomoć. Osobe kojima se možeš obratiti su roditelji, učiteljica, baka/nena, djed ili tetka, bilo ko od uže ili šire porodice kome vjeruješ. Ako su roditelji ti koji te tuku ili na bilo koji drugi način povrjeđuju, sve to možeš ispričati nekome u školi kao što je učiteljica, nastavnik ili pedagog. Ukoliko niko ne bude reagovao na tvoju prijavu, potrudi se da kažeš drugoj osobi kojoj vjeruješ i koja će ti pomoći.

Nasilje uvijek možeš prijaviti policiji pozivom ili direktno policijskim službenicima kada ih sretneš na ulici, oni su dužni da te zaštite i pruže ti pomoć, to je njihov posao jer djeci niko ne smije nanositi bol i štetu.

Nasilničko ponašanje i zlostavljanje se može prijaviti i nakon što prođe više godina od dana kada se zlostavljanje desilo.

Prijavljinjem zlostavljača sprječavaš da zlostavljač počini istu stvar prema drugom djetetu te na taj način pomažeš i sebi i drugima. Potrebna je velika hrabrost za prijavljivanje i prekidanje šutnje ali ti to možes, mi smo uz tebe!

Važni brojevi koje možeš pozvati ako ti zatreba pomoć su:

- 122** Policija
- 123** Vatrogasci
- 124** Hitna pomoć
- 1265** SOS TELEFON za Žrtve nasilja u porodici

FONDACIJA TUZLANSKE ZAJEDNICE

Darujte zajednici, darovali ste sebi!

Fondacija tuzlanske zajednice je prva građanska fondacija u BiH, koja djeluje na području TK od 2003. godine. Osnovana je s ciljem pružanja podrške demokratskom razvoju lokalnih zajednica i poboljšanja uslova življenja u tuzlanskoj regiji. U partnerstvu sa međunarodnim donatorima, domaćim partnerima, udruženjima građana, vlastima, biznisima, porodicama i pojedincima, zalaže se za razvoj dugoročnih i nezavisnih fondova za podršku lokalnim projektima danas i u budućnosti.

Ukratko o Fondaciji tuzlanske zajednice

Pozorišna 13
75000 Tuzla
Bosna i Hercegovina
Tel. + 387 35 362 830
Tel/Fax + 387 35 362 831
www.fondacijatz.org

FONDACIJA TUZLANSKE ZAJEDNICE

Darujte zajednici, darovali ste sebi!

Pozorišna 13, 75000 Tuzla, BiH
+387 35 362 830/831/832
fondtz@fondacijatz.org
inicijative@fondacijatz.org
www.fondacijatz.org